

РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ДФ 58.053.047
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.053.47 Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, прийняла рішення про присудження наукового ступеня доктора філософії **Івгешу Андрію Васильовичу** з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» на підставі публічного захисту дисертації «Діяльність педагогічного ліцею спортивного профілю в Україні (1991–2023 рр.)».

Івгеш Андрій Васильович, громадянин України, 1995 року народження, освіта вища, закінчив Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка у 2005 р. та отримав диплом спеціаліста за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

У 2003 році почав свою трудову діяльність в Педагогічному ліцеї м.Тернополя на посаді керівника гуртка з фізкультурно-оздоровчої роботи. У зв'язку з реорганізацією з 2009 року працював в Тернопільському навчально-виховному комплексі школа-ліцей №13 Тернопільської міської ради Тернопільської області керівником гуртка, вчителем фізичної культури та вихователем цілодобової інтернатної групи. У 2012 році прийнятий на посаду вихователя цілодобової інтернатної групи та заступника директора загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 30 м. Тернополя. З 2015 року працював вихователем інтернатних класів та вчителем фізичної культури в Тернопільському педагогічному ліцею спортивного профілю Тернопільської міської ради. В 2019 році прийнятий на посаду асистента кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту в Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

З 2022 року працює вчителем фізичної культури в Тернопільському академічному ліцеї «Генезис» Тернопільської міської ради.

Із 2019 р. по 2023 роки навчався в аспірантурі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, виконав усі вимоги освітньо-наукової програми з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати дослідження висвітлено в 8 наукових публікаціях автора, серед яких 7 одноосібних. Із зазначених праць, які відображають основні результати наукової діяльності, 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 – у закордонному науковому періодичному виданні, 3 публікації апробаційного характеру. Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії:

Статті у наукових виданнях України категорії «Б»:

1. Івегеш А. В. Становлення системи ліцеїв на українських землях у період 1800-2020 рр.: історико-педагогічний аналіз. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія : зб. наук. праць*. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2020. Випуск 63. С. 190-196. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2020-63-190-196>
2. Івегеш А. В. Особливості освітньої діяльності навчальних закладів спортивного профілю України. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 78. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 78-83. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.17>
3. Івегеш А. Адаптація першокурсників до освітнього процесу ліцеїв спортивного профілю: проблеми і шляхи вирішення. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка*. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. № 2. С. 74–80. <https://doi.org/10.25128/2415-3605.21.2.10>
4. Івегеш А. В. Військово-патріотичне виховання учнів у закладі спортивного типу в умовах війни: історія та сучасність. *Педагогічний альманах*. 2023. Випуск. 54. С. 10-17. <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/465>

Статті в інших наукових виданнях:

1. Naumchuk, V., Ohnystyy, A., Ohnysta, K., Shandryhos, V., **Ivehesh, A.**, & Motychko, O. (2023). Formation of Football Talents in the Education System of Germany. *JUMORA: Jurnal Moderasi Olahraga*, 3(1), 82-93. <https://jurnal.umnu.ac.id/index.php/mor/article/view/607/313>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Янкович О. І. Івегеш А. В., Задорожний О. Р. Формування успішної особистості в педагогічній теорії та практиці Польщі та України. Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення: *матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (22 травня 2020 року, м. Тернопіль). Тернопіль: ТНПУ, 2020. С. 50–53.
2. Івегеш А.В., Наумчук В.І., Огнистий А.В. Особливості організації спортивної підготовки учнів в елітних школах Німеччини та Австрії. *International scientific conference «Development of physical culture and sports amidst martial law»: conference proceedings, October 5-6, 2022. Czestochowa, Republic of Poland: «Baltija Publishing», 2022. P. 12-16.*
3. Івегеш А. Реалізація принципу наступності між підготовкою ліцеїстів і навчанням у закладах вищої освіти. *Освіта – енергія майбутнього. Якісна освіта як фактор перемоги: матеріали Крайового форуму освітян* (23 жовтня 2022 року). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 15-18.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Терещук Григорій Васильович** – доктор педагогічних наук, професор кафедри технологічної освіти та охорони праці Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

2. **Каплінський Василь Васильович** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. На нашу думку, у п. 1.1 дещо суперечливою є назва 5-го періоду становлення ліцейної освіти на українських землях (1940-1991 рр.), оскільки, з одного боку, фізкультурна освіта утвердилася в цей період як елемент змісту загальної середньої освіти, як частина масової спортивної підготовки, а з іншого боку, цей період характеризується повною заборонаю діяльності ліцеїв як буржуазного закладу освіти. Визначальним для назви цього періоду, на нашу думку, є (відповідно до предмета дослідження) діяльність спортивного ліцею як освітнього закладу, а не організація фізкультурної освіти в цілому.

2. На ст. 103 дисертації автор виокремлює і характеризує виховну діяльність ліцею без взаємозв'язку з навчально-тренувальним процесом. Це в певній мірі порушує принцип цілісності освітнього процесу, інтеграції і реалізації міжпредметних зв'язків, а також організації самостійної освітньо-фізкультурної діяльності.

3. Під час характеристики навчальних програм, які забезпечують реалізацію варіативної та інваріантної складових, слабо представлена психолого-педагогічна складова їх змісту, а також шляхи її реалізації та інтеграції з освітньо-спортивним напрямом.

4. Представлена на ст. 130 дисертації модель організації діяльності педагогічного ліцею спортивного профілю має прогностичний характер. Але в чому виявляється ця прогностичність? Доцільно цей аспект визначити більш глибоко, оскільки модель претендує на реформування діяльності ліцею, новий рівень системності профільного навчання.

3. **Пристапа Євгеній Никодимович** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1) Зміст першого розділу (пункти 1.1 та 1.2) дещо переобтяжені питаннями еволюції ліцейної освіти на українських землях та охоплює період поч. ХІХ ст. – до нижньої межі дослідження (1990 р.). Наскільки доцільно висвітлювати діяльність громадських організацій та освітніх закладів щодо фізичного виховання молоді в таких великих історичних межах? Це виходить за межі предмета дослідження.

2) Зміст дисертації дещо переобтяжений визначенням в педагогічній теорії понять «модель», «моделювання» – 2.1, «середовище», «освітнє середовище» – 2.2, «умови», «педагогічні умови», «мотив», «потреба», «мотивація досягнення» – 2.3. Натомість після стислого аналізу змісту відомих понять доцільно конкретизувати авторську позицію щодо їх сутності.

3) У змісті дисертації (другий розділ, п. 2.3) має місце деякий дисбаланс опису педагогічних умов. Найбільш глибоко охарактеризована перша педагогічна умова «Формування мотиваційної налаштованості на успішну діяльність у навчанні і спорті». Проте потребує більш глибокої характеристики друга і третя педагогічні умови, насамперед, щодо видів інтеграції, шляхів реалізації міжпредметних зв'язків, визначення і конкретизації педагогічних стратегій організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності ліцеїстів.

4) На ст. 81 дисертації автор констатує, що діяльність педагогічного ліцею спортивного профілю будується на реалізації низки принципів. Доцільно виокремити та охарактеризувати, які з них є основними, а які – допоміжними, які регулюють діяльність в цілому, а які стосуються організації освітнього процесу в ліцеї.

4. Ангелюк Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. На сторінці 35 дисертації А. Івегеш зазначає, що ліцеї спортивного профілю створюють умови для розвитку індивідуальних здібностей учнів, їх мотивації до спортивних занять. Цьому ж аспекту діяльності ліцею не достатньо приділено увагу у змісті дисертації, особливо питанням індивідуальної психологічної підготовки до спортивних і навчальних занять, виховання вольових якостей ліцеїстів, урахування їх індивідуальних здібностей.

2. У пункті 2.1. другого розділу дисертації на ст. 130 назва моделі на рисунку 2.1. не відповідає заявленій у завданнях дослідження (упущено слово «прогностична»). Вважаємо, що у дисертаційному дослідженні усі використані основні поняття, чи назви повинні бути принципово однакові.

3. У дослідженні автором проаналізовано наявні та запропоновано власні специфічні особливості діяльності ліцею спортивного профілю, поряд з іншими типами ліцеїв. Вони хаотично розкидані по змісту роботи. Варто було б згрупувати їх та представити у вигляді таблиці чи рисунку, для чіткого наочного сприйняття.

4. У додатку Н представлена програма для гуртків з футболу, по – перше рекомендована Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України ще у 2011 р., по-друге для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Якщо у діяльності ліцею використовується така програма, то варто було б виокремити специфічні особливості її реалізації у змісті роботи. Адже завдання гурткової роботи в звичайних школах й ліцеї спортивного профілю повинні значно відрізнятися.

5. Сопотницька Олена Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1) На ст. 147 дисертації автор стверджує, що важливим елементом спортивно орієнтованого освітньо-розвивального середовища є спортивна

субкультура учнів педагогічного ліцею спортивного профілю, яка визначає особливості їх взаємодії і спілкування. Доцільно було б з'ясувати, яким чином ця субкультура впливає чи не впливає на спортивні і навчальні досягнення ліцеїстів, в чому її специфічність.

2) Потребує уточнення теза про те, що етапи розвитку системи ліцейної освіти не збігаються у хронологічних межах з розвитком змісту спортивної підготовки в закладах освіти. Але ж ці аспекти взаємовпливали один на одного. Дисертанту необхідно було б пояснити, яким чином ці процеси взаємодоповнювали і впливали на розвиток ліцейної освіти на українських землях.

3) У таблиці 2.1 (ст. 139 дисертації) означені складники спортивно орієнтованого освітньо-розвивального середовища та їх характеристика. Однак спортивно-тренувальний складник залишився поза увагою дослідника, хоча на ст. 141 дисертації він представлений ключовими характеристиками.

Результати відкритого голосування:

«за» – 5,

«проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Івгешу Андрію Васильовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Григорій ТЕРЕЩУК